

Vida i ciasto czekoladowe

(Vida y la Torta
de Chocolate)

reżyseria
Rodrigo Elizalde

Argentyna, 2023
15 min.

Vida i jej mama pieką razem ciasto czekoladowe. W nocy to radosne wspomnienie zamienia się w powracający koszmar. Z pomocą magicznych mocy Vida wyrusza odważnie w podróż do swoich snów, by walczyć z nocnymi lękami.

Złe sny

Budzenie się w nocy, lęk przed zasypianiem i koszmary senne to u dzieci częste, zwykle przemijające zjawiska. Najczęściej nie wymagają one leczenia, są problemem jedynie wtedy, gdy pojawiają się często, co zaburza sen i obniża jego jakość lub gdy towarzyszą im stany lękowe. Warto wtedy poradzić się lekarza specjalisty.

Film kreatywnie wykorzystuje motyw koszmarów sennych oraz supermocy, które pomagają je zwalczyć.

Relacje rodzinne

Mama Vidy chciałaby, aby jej córka mogła przespać całą noc w swoim łóżku. Aktywnie namawia ją do stawienia czoła swoim lękom, proponując nowe rozwiązania i inspiracje. Nie ukrywa, że sama jest zmęczona powtarzającymi się wizytami córki w środku nocy. Mimo to dla Vidy jest zawsze miejsce obok mamy, która cierpliwie czeka na pokonanie nocnych potworów. Vida opowiada mamie o swoich snach, nie czuje potrzeby ukrywania swoich problemów i chętnie korzysta z rozwiązań proponowanych przez mamę, nawet gdy raz po raz okazują się nieskuteczne. Problem, z którym obie bohaterki się mierzą, przedstawiony jest zawsze na tle ciepłego obrazu domu pełnego troski i akceptacji.

Rzut oka na filmowe środki wyrazu

Film jest połączeniem kina aktorskiego i animacji. Hugo, szmatkowy przyjaciel Vidy, ożywiony zostaje za pomocą animacji, która powstaje niezależnie od tego, co dzieje się na planie filmowym. Innymi słowy, aktorka wcielająca się w postać Vidy jest na planie sama (lub z nieruchomą kukiełką) i musi użyć wyobraźni i podpowiedzi reżysera, żeby dobrze odegrać scenę z Hugo. Później, w procesie postprodukcji grupa artystów zajmujących się efektami filmowymi łączy nagranie z planu z gotową animacją. To oni odpowiedzialni są za wszystkie efekty specjalne (w tym na przykład za fajerwerki, które pojawiają się wokół mamy Vidy, gdy opowiada córce o Tonym Starku). Inny rodzaj efektów specjalnych został użyty

przy tworzeniu demona z czekoladowego ciasta, w którego wciela się ucharakteryzowany aktor. Można w czasie dyskusji pokusić się o spekulacje, jak nakręcone zostały sceny z jego udziałem. Czy ekipa filmowa wycięła w stole dziurę na jego twarz?

Rodrigo Elizalde, reżyser o filmie

Od wczesnego dzieciństwa inspirowały mnie książki fantasy i opowieści pełne tajemnic. Zapraszały do pogrążania się w świecie marzeń, zwłaszcza jeśli bohaterami tych przygód były dzieci. Inspiruje mnie ten poziom niewinności i wyobraźni, który pozwala dzieciom wierzyć z całą pewnością, że w ich wymyślanym świecie wszystko jest możliwe. Chciałbym odnowić w sobie tę nadzieję i tę zdolność do fantazjowania, którą tracimy, dorastając.

Hugo pochodzi właśnie z tego świata. Filmowy wszechświat, który tworzę, czerpie z twórczości Hayao Miyazakiego, w której źli bohaterowie nie są złoczyńcami, a raczej pogubionymi postaciami, których na dobrą drogę może sprowadzić ktoś o czystym sercu. Kolejną inspiracją jest dla mnie Tim Burton, którego wizja jest unikalna pod wieloma względami. Reżyser ten potrafi połączyć to, co najbardziej urocze, magiczne i oniryczne z charakterystycznym dla jego filmów dreszczykiem.

„Vida” to list miłosny do naszego dzieciństwa, do naszych strachów. Jest nostalgicznym spojrzeniem na ten moment, gdy nieuchronnie musimy się zmierzyć z tym, że dorastamy, stajemy się niezależni od rodziców, a nawet stajemy się opiekunami kogoś od nas jeszcze mniejszego i bardzo ukochanego, podążając tym samym za cyklem życia.

PROPOZYCJE NA ZAJĘCIA FILMOWE

Przed projekcją/po projekcji

Oswajanie koszmarów

W filmie pojawia się kilka potworów, które Vida widzi w swoich snach. Widzowie zapewne będą mieć kilka własnych strachów, które zostaną dodane do galerii. Wspólnie można spróbować je oswoić i wyciągnąć je na światło dzienne.

Zapowiedz widzom, że film będzie dotyczył walki z koszmarami sennymi.

Poproś widzów, aby zwrócili uwagę i w trakcie projekcji wynotowali (lub zapamiętali) potwory, które pojawiają się w sypialni Vidy. Temat pojawia się w dwóch różnych momentach filmu, w czasie rozmowy bohaterki z mamą.

- Potwór z dziurawego buta
- Potwór, który się chowa za komodą
- Potwór z ciasta czekoladowego
- Potwór plecakowy
- Potwór kocykowy, Saba-baba

Po projekcji poproś widzów, aby narysowali wybranego potwora z listy. Zaproponuj też, aby chętni stworzyli dodatkowe obrazki wymyślonych przez siebie potworów z koszmarów sennych.

Ochotnicy mogą podzielić się obrazkami z grupą i opowiedzieć o swoich wymyślonych potworach. Celem jest rozbawienie grupy i oswojenie potworów za pomocą rysunków, śmiechu i rozmowy.

Po projekcji

Omówienie świata przedstawionego

Poproszenie uczestników zajęć o streszczenie filmu z uwzględnieniem wszystkich ważnych elementów świata przedstawionego pozwala na uporządkowanie swoich wrażeń po filmie i zwiększa szanse, że wszyscy w grupie zrozumieli warstwę fabularną. Jest to konieczny punkt wyjścia do analizy filmowej, interpretacji i indywidualnych przemyśleń.

- ★ Poproś ochotników o streszczenie filmu oraz o wymienienie i krótki opis bohaterów.
- ★ Porozmawiajcie o złych snach, podkreślając, że każdy czasem je miewa i że nie powinniśmy nimi za bardzo się przejmować.
- ★ Zapytaj, jakie według uczestników są najważniejsze motywy w filmie: tematy lub sceny, które najbardziej ich poruszyły lub co według nich chcieli pokazać czy zakomunikować twórcy tego

krótkiego metrażu. Wszystkie propozycje powinny zostać zaakceptowane, mogą też zostać spisane.

Po projekcji

Szukanie odwagi

Mama Vidy ma wiele pomysłów, jak poradzić sobie z inwazją koszmarnych potworów. Każda z jej propozycji opiera się na trochę innych założeniach.

- ★ Poproś widzów, żeby przypomnieli sobie, jakie metody walki z potworami proponowała w filmie mama Vidy. Omówcie każdy z nich.
  - Przebranie Vidy za ducha – Według mamy potwory przestraszą się i uciekną, kiedy zamiast dziewczynki zobaczą w łóżku śpiącego ducha. Podejście oparte na starej zasadzie „one się bardziej boją ciebie, niż ty ich” ma uświadomić Vidzie jej siłę, której złęką się nawet potwory ze snów.
  - Inspirowanie się Tonym Starkiem – Mama Vidy przedstawia jej komiksowego i filmowego superbohatera, Iron Mana. Milioner i wynalazca Tony Stark tworzy dla siebie zaawansowany technologicznie latający pancerz, dzięki któremu stawia czoła najpotężniejszym wrogom. W takim pancerzu (Vida ma maskę i rękawicę) bohaterka powinna czuć się bezpieczna.
  - Zagrzewanie do walki i konfrontacji z własnymi lękami – Połączenie stroju ducha i Iron Mana i pełne energii motywowanie Vidy do ostatecznej rozgrywki z potworami ponownie utwierdza ją w przekonaniu, że sobie poradzi; nawet jeśli znów przyśnią jej się złe sny. Plan ten nie zostaje przetestowany, przerywa go prawdziwy finał filmu.
- ★ A co wy poradzilibyście Vidzie?
- ★ Stwórzcie wspólnie opis wydarzeń w finale filmu. Jak Vida ostatecznie pokonała potwora z ciasta czekoladowego? Co dało jej siłę? Jaką rolę pełnił Hugo, jej maskotka? W jaką rolę ostatecznie wcieliła się Vida?

Po projekcji

Dyskusja

Które podejście do pokonywania swoich strachów i słabości podoba wam się najbardziej? Czy skorzystaliście kiedyś z przedstawionych w filmie strategii? W jakiej sytuacji? Czy wam się powiodło?